

Onderwerp Evaluatie wijziging verordening leerlingenvervoer.

Steller A.M.T. Vernimmen

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 60 57 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 4830020

Datum 21-01-2015 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Elke gemeente is wettelijk verplicht zorg te dragen voor het leerlingenvervoer binnen de voorwaarden die ze heeft vastgelegd in een verordening.

In de vergadering van 30-10-2013 heeft uw raad het besluit genomen de overschrijding van het budget voor het leerlingenvervoer met 2 ton terug te dringen door een wijziging van de verordening op 3 punten:

- 1) Een eigen bijdrage in het vervoer voor de ouders van de leerlingen op het speciaal basisonderwijs, naast die van de ouders van de leerlingen op het basisonderwijs;
- 2) Een verhoging van de minimum kilometerafstand huis naar school van 2 naar 3 kilometer;
- 3) De verplichting voor de ouders om minimaal 1 keer per week hun kind zelf te halen of te brengen.

Bij de bespreking hiervan hebben wij u toegezegd dat "de hardheidsclausule (= de uitzonderingsregel) in de verordening ruimhartig zal worden toegepast in het eerste jaar" en we hebben toegezegd een evaluatie van de maatregelen naar uw raad te sturen.

Daarnaast is na een Europese aanbesteding in juni 2014 een nieuw contract gesloten met Connexion.

De uitkomst van de aanbesteding was een leerlingkilometerprijs die aanzienlijk lager uitkwam (- 22,5%) dan de prijs die we tot juli 2014 betaalden.

Hierbij sturen wij u in de bijlage de evaluatie van de genomen maatregelen.

De conclusie is helder: de doelstelling om € 200.000,- te bezuinigen op jaarbasis is gehaald. Dat is een gevolg van de combinatie van het nieuwe contract en de uitvoering van de genomen maatregelen.

Rond de invoering van de 3 maatregelen is een uitgebreid communicatie-traject gevolgd en onze toezegging om de hardheidsclausule ruimhartig toe te passen is gevolgd voor 45 van de 515 aanvragen voor het leerlingenvervoer.

Mede daardoor is het verwachte hoge aantal bezwaarschriften uitgebleven. Er is maar één ingediend in augustus en die is weer ingetrokken na een toezegging dat uitstel werd verleend van de plicht de leerling een keer in de week te halen of te brengen tot de paasvakantie. (Deze jongen van 14 jaar leert nu fietsen).

Op de vraag aan de scholen of zij knelpunten hebben ervaren meldden ze dat er wel wat onrust was voor de zomervakantie, en natuurlijk aan het begin van het schooljaar, maar dat er geen knelpunten zijn opgetreden. Er is geen parkeeroverlast in de wijken, er blijven geen kinderen achter op school en er is geen verzuim vanwege de maatregelen. Er is wel meer contact met de ouders op het schoolplein. De leerlingen vinden het vaak wel leuk (“ ik ga lekker met mijn moeder mee”). Alleen voor de zeer autistische kinderen is elke afwijking van het gangbare moeilijk.

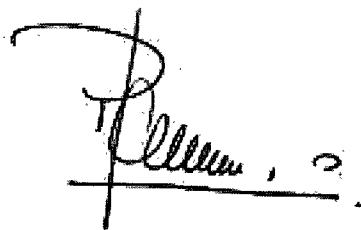
Een onverwacht positief effect is dat de leerlingen nu eerder leren hoe ze zelfstandig naar school kunnen komen omdat ouders nu vinden dat ze het zelf moeten kunnen doen als ze 12 jaar zijn.

De ouders krijgen voor de ritten de gebruikelijke vergoeding van € 0,19 per kilometer van de gemeente, ongeacht hoe zij deze ritten uitvoeren: met de auto, op de fiets, door een buurman of door een taxibedrijf.

Voor de nabije toekomst verwachten we geen knelpunten. Het lijkt ons dan ook niet noodzakelijk u aan het eind van dit jaar nogmaals een evaluatie toe te zenden zoals is toegezegd en zoals is opgenomen in de LTA. Het proces is te volgen via de gebruikelijke P&C-cyclus.

De komende schooljaren zetten we verder in op de eigen verantwoordelijkheid van de ouders voor het vervoer en het vergroten van de zelfstandigheid van de leerlingen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Evaluatie wijziging verordening Leerlingenvervoer.

In haar vergadering van 30-10-2013 heeft de raad het besluit genomen de overschrijding van het budget voor het leerlingenvervoer met 2 ton terug te dringen door het nemen van de volgende maatregelen:

- 1) Een eigen bijdrage in het vervoer voor de ouders van de leerlingen op het basisonderwijs en het speciaal basisonderwijs;
- 2) Een verhoging van de minimum kilometerafstand huis naar school van 2 naar 3 kilometer
- 3) De verplichting voor de ouders om minimaal 1 keer per week hun kind zelf te halen of te brengen.

Bij de bespreking hiervan heeft de wethouder toegezegd dat "de hardheidsclausule in de verordening ruimhartig zal worden toegepast in het eerste jaar" en hij heeft toegezegd dat een evaluatie van de maatregelen naar de Raad zou worden gestuurd.

Daarnaast is na een Europese aanbesteding in juni 2014 een nieuw contract gesloten met Connexxion. De uitkomst van de aanbesteding was een leerlingkilometerprijs die aanzienlijk lager uitkwam (- 22,5%) dan de prijs die we tot juli 2014 betaalden.

In deze evaluatie worden de cijfers van september 2014 gepresenteerd, met ter vergelijking de cijfers van september 2013 (1).

Daarna volgt een beschrijving van de gevolgen van elke maatregel met de reacties van de betrokken ouders van de leerlingen. (2).

De gevolgen van het nieuwe contract worden beschreven.(3),

En dan kan een prognose worden gemaakt voor de komende jaren, (4) en er kan een conclusie worden getrokken. (5).

1. De cijfers:

	Sept. 2013	Sept. 2014
Aantal leerlingen leerlingenvervoer	546	515
Aantal leerlingen taxivervoer	461	444
Gem. kilometerafstand per leerling	6,1	6,8
Factuur aangepast vervoer, incl. BTW	€ 126.893,--	€ 101.675,--
Aantal leerlingen in het vervoer BO en SBO	206	191
Aantal ouders eigen bijdrage	2	68
Aantal ouders BO en SBO < jaarinkomen 25.000	Niet bekend	123
Aantal leerlingen met een afstand van < 3 km	35	12
Met hardheidsclausule vrijstelling voor 1 keer halen en brengen	n.v.t.	30
Met hardheidsclausule vrijstelling voor kilometerafstand	n.v.t.	14
Met hardheidsclausule vrijstelling voor betalen eigen bijdrage	n.v.t.	1

2. De genomen maatregelen

2.1) Een eigen bijdrage voor het vervoer van de ouders van leerlingen op het po en het sbo

Volgens de wet mag aan de ouders van leerlingen op het basisonderwijs (bo) en het speciaal basisonderwijs, (sbo) een eigen bijdrage worden gevraagd voor het vervoer. Meestal wordt hiervoor dan de kosten van een jaarabonnement in het openbaar vervoer voor het kind als uitgangspunt genomen.

Vorig jaar is de eigen bijdrage geheven voor 2 leerlingen op het regulier basisonderwijs die vanwege de kilometerafstand in aanmerking kwamen voor een vergoeding voor eigen vervoer met begeleiding.

Nu deze eigen bijdrage ook gevraagd wordt van ouders van leerlingen op het SBO met een verzamelinkomen van meer dan € 25.000,- , wordt dit gevraagd aan 68 ouders. De andere 123 ouders hebben een bewijs opgestuurd dat hun verzamelinkomen minder is.

De opbrengst zal ong. € 25.000,- zijn.

Met de hardheidsclausule is aan de ouders met 2 kinderen op het SBO, die € 1019,- moesten betalen, een korting gegeven naar rato van hun inkomen (1,5 x 25.000,-) op hun verzoek.

Natuurlijk waren de reacties niet postief. Sommige mensen vonden het klantvriendelijk, sommigen wilden een betalingsregeling om het per maand te betalen of aan het eind van het schooljaar.

Opmerkelijk was dat, ondanks alle communicatie, ong. 15 ouders pas reageerden op deze maatregel toen ze een factuur thuis kregen en ong. 10 ouders deden dat bij een eerste of een tweede waarschuwing om te betalen.

NB: het feit dat 2/3,(64%) van de ouders van de leerlingen op het SBO en BO, 123 van de 191, een inkomen hebben van < 25.000,- is een verrassing. De inschatting was dat dit voor 1/3 van de ouders zou gelden. Het percentage inwoners van de gemeente Groningen met een inkomen beneden de € 25.000,- (excl. de studentenhuishoudens) bedraagt 23,5 %. (bron Bureau O&S gemeente Groningen).

2.2) Verhoging van de minimum kilometerafstand van huis naar school van 2 naar 3 kilometer.

Vorig jaar kregen nog 35 leerlingen die tussen de 0 en 3 km van huis naar school moesten reizen taxivervoer of een vergoeding voor het eigen vervoer of het openbaar vervoer. Dit jaar hebben nog 12 leerlingen die minder dan 3 km van school wonen met de hardheidsclausule taxivervoer of een vergoeding voor het eigen vervoer gekregen. Of omdat ze zodanig gehandicapt zijn dat ook de afstand tot 3 km niet overbrugd kan worden of omdat de ouders (nog) niet in staat waren hun kind zelf naar school te brengen en te halen. Voor deze laatste groep is dan een regeling getroffen dat het vervoer tijdelijk is, of dat er een gewenningsperiode in acht wordt genomen.

2.3) De verplichting van de ouders minimaal 1 keer per week hun kind zelf te halen of te brengen.

In het vorig schooljaar is deze maatregel gestimuleerd bij de ouders, het was toen nog geen verplichting. In dat jaar hebben 188 van de 460 ouders van kinderen in het taxivervoer hun kind minimaal 1 keer per week zelf gebracht of gehaald.

Per 1 januari 2014 is het minimaal 1 dagdeel zelf halen of brengen een verplichting geworden voor ouders van leerlingen in het taxivervoer voor de nieuwe aanvragen en daarmee in het nieuwe schooljaar voor alle ouders. .

De gemeente vergoedt dan de benzinekosten (€ 0,19 per kilometer) of geeft een vergoeding voor het fietsvervoer.

In september is voor 13 ouders van de 444 leerlingen in het taxivervoer automatisch een ontheffing verleend voor deze maatregel voor leerlingen in een rolstoel en voor de leerlingen die meer dan 10 km van school wonen. Voor 30 ouders is met de hardheidsclausule een uitzondering gemaakt op deze regel vanwege gezinsomstandigheden.

In september 2014 brengen of halen 401 ouders hun kinderen minimaal 1 keer per week zelf naar of van school. 116 ouders doen dit vaker dan één keer in de week.

In de loop van september heeft Connexxion een aanbod ontwikkeld voor het vervoer voor dit ene dagdeel. Zij berekenen 1 euro per kilometer en sturen de factuur hiervoor rechtstreeks naar de ouders. De ouders blijven hiermee verantwoordelijk voor het vervoer van dit ene dagdeel. In september maakten 36 ouders hiervan gebruik.

De toezegging van de wethouder de hardheidsclausule ruimhartig toe te passen is vooral bij deze maatregel toegepast. Voor de ouders was het wennen dat het busje niet meer automatisch langs komt als hun kind naar het speciaal onderwijs gaat, maar dat er ook wat van hen zelf wordt gevraagd. Na een maand kwamen langzamerhand ook positieve reacties binnen van de ouders: “het valt allemaal reuze mee” en “ het is eigenlijk ook wel leuk om regelmatig naar school te gaan”. Bovendien zijn nu meer leerlingen bezig om te leren zelfstandig te reizen, dan hoeven de ouders nl. niet meer mee als ze dat zelf kunnen doen. De leerlingen merken zelf ook dat het prettig is om niet gebonden te zijn aan een busje om naar school te gaan en willen vaker zelf op de fiets of met het openbaar vervoer.

Voor zover we kunnen nagaan is Groningen de eerste gemeente die deze maatregel heeft genomen. Na een pilot in het vorige schooljaar is dat nu vastgelegd in de verordening. Zo langzamerhand krijgen de andere gemeenten belangstelling voor de uitvoering en de gevolgen van deze creatieve maatregel.

3. Het nieuwe contract.

Na een Europese aanbesteding is in juni een nieuw contract getekend met de vorige vervoerder: Connexxion Taxi Services.

In het bestek zijn de 3 maatregelen opgenomen en er is een plafondprijs gesteld.

Er kwamen 4 offertes binnen. Met de kwaliteit van het vervoersplan, kortere routes en meer aandacht voor de bijzonderheden van elk kind, heeft Connexxion uiteindelijk de aanbesteding gewonnen.

Was de leerlingkilometerprijs in juli 2014 nog € 1,16, (€ 1,23 incl. BTW) de uiteindelijke leerling-kilometerprijs werd € 0,90 (€ 0,95 incl BTW) per 1 augustus 2014

Omdat het begrotingsjaar 2014 nog 7 “dure” vervoersmaanden kent is de bezuiniging aan het eind van dit jaar beperkt.

De financiële gevolgen

Taxivervoer Connexion	sept. 2013	sept. 2014
Totaal aantal kilometers per keer	461 x 6,1 = 2.812 km	444 x 6,8 = 3.019 km.
Totaal aantal kilometers per dag	461 x 6,1 x 2 = 5.624 km.	444 x 6,8 x 2 = 6.038 km
Kosten per keer	2812,10 x € 1,23 = € 3.458,88	3.019,2 x € 0,95 = € 2.868,24
Kosten per week	10 ritten per week: 10 x € 3.458,88 = € 34.588,80,-	9 ritten per week: 9 x € 2.868,24 = € 25.814,16
Prognose 40 schoolweken	€ 1.383.520,-	€ 1.032.566,-
Vergelijking oud en nieuw contract	9 ritten per week voor de oude prijs 40 schoolweken = € 1.245.168,-	10 ritten per week met de nieuwe prijs 40 schoolweken = € 1.147.295,-

Let wel

Dit zijn fictieve cijfers, uitgaande van gemiddelden en een volledig schooljaar zonder margedagen, ziekte etc. De werkelijkheid is complexer.

In de praktijk gaat er elke dag wel een groepje leerlingen niet naar school, halen de ouders de leerlingen vaker op, of zijn er andere redenen waarom ze niet van het taxivervoer gebruik maken. Omdat er per gereden leerlingkilometer wordt betaald heeft elke wijziging gevolgen voor de factuur.

De post eigen vervoer en openbaar vervoer was vorig jaar bijna € 65.000,-. De verwachting is dit jaar tegen de € 100.000,- uit te komen vanwege de vergoeding voor het zelf halen of brengen van het ene dagdeel met € 0,19 per kilometer. Vanwege het verschil met het taxitarief is het toch een goede stap in de richting van de bezuinigingen.

Het gevolg van de maatregel 1 x halen of brengen is wel dat de facturen ingewikkelder zijn, dat er meer controle nodig is, dat er meer contact is met de ouders die een declaratie indienen voor het eigen vervoer en dat dit meer werk betekent voor de afdeling leerlingzaken en voor de afdeling crediteuren/debiteuren.

4. Prognose**Prognose jaarresultaat o.b.v. realisatie tm okt 2014**

Leerlingenvervoer	Begrot. 2014	Progn. kosten	Progn result.
Aangepast vervoer; contract Connexion	1.329.000	1.206.000	123.000
Aangepast vervoer; taxi	5.000	5.000	-
	1.334.000	1.211.000	123.000
Openbaar Vervoer/Eigen vervoer	109.000	103.000	6.000
Totaal	1.443.000	1.314.000	129.000

Budget aangepast vervoer is inclusief € 130.000 incidenteel extra beleid 2014

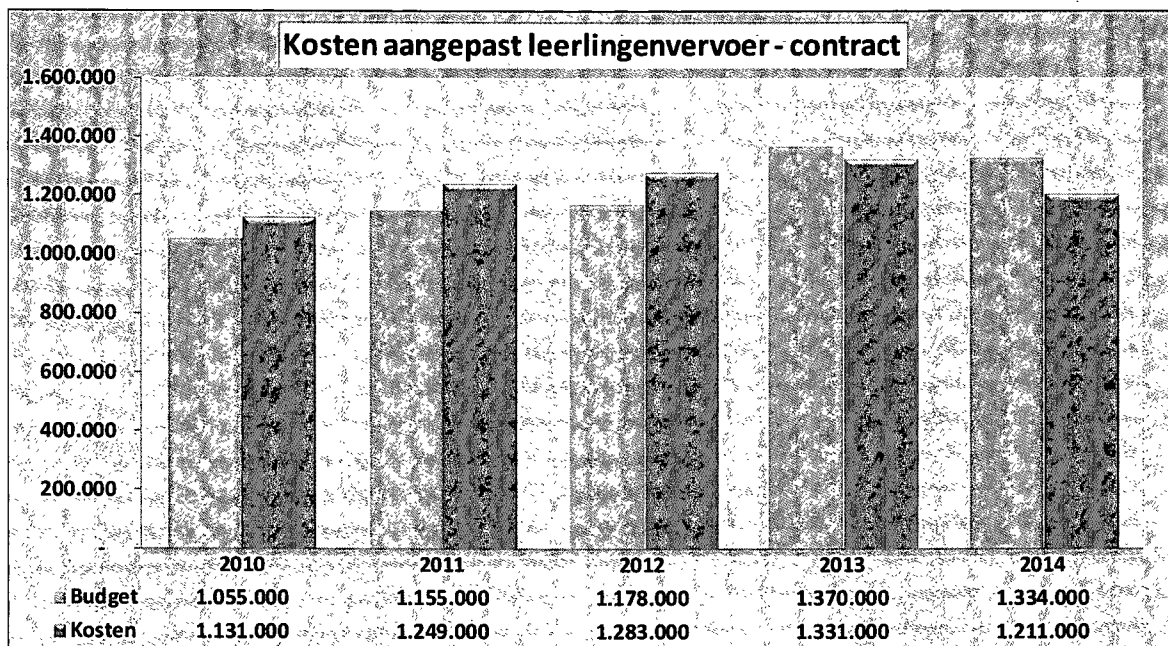
Voor het budget voor "Openbaar vervoer/Eigen vervoer" blijft een bedrag van 6 duizend over.

Op basis van de realisatie tot en met oktober is de verwachting dat het budget voor “Aangepast vervoer” met circa € 123.000 wordt onderschreden.

Totaal is dan het verwachte resultaat € 129.000 voordelig.

Dat betekent dat het incidenteel beschikbare budget ad € 130.000 in 2014 vrijwel geheel vrijvalt.

Ontwikkeling jaarlijkse kosten vanaf 2010 (2014 = raming)

5. Conclusie:

De belangrijkste doelstelling van de wijziging van de verordening, nl. de overschrijding van het budget van 2 ton terug te dringen, is gehaald.

Als gevolg van het uitgebreide communicatietraject en van het ruimhartig toepassen van de hardheidsclausule in het eerste jaar is de overgang naar de gewijzigde verordening soepel verlopen.

Het communicatietraject:

De ouders konden in mei 2013 via een klantconsultatie de 3 beste van de 10 mogelijke bezuinigingsopties kiezen. Bijna de helft van de ouders hebben hun keuze kenbaar gemaakt. De 3 meest gekozen opties zijn verwerkt in een wijziging van de Verordening die in okt. 2013 door de raad is aanvaard. In januari 2014 hebben alle ouders een brief gekregen met de komende wijzigingen die voor hen zouden gaan gelden.

In april zijn de aanvraagformulieren naar de ouders gestuurd met een begeleidende brief waarin nogmaals verwezen werd naar de nieuwe regels. In de beschikking leerlingenvervoer voor het schooljaar 2014-2015 staan ze ook vermeld. De scholen zijn ook meegenomen in dit communicatietraject.

Geen knelpunten:

Er zijn geen knelpunten opgetreden in de vorm van het indienen van bezwaarschriften of in de vorm van protesterende ouders aan de Europaweg of de Kreupelstraat. Er is 1 bezwaarschrift ingediend tegen een beschikking voor het verplicht één dagdeel halen en brengen, maar deze is ingetrokken omdat de ouders met de hardheidsclausule de tijd kregen tot Pasen om hun zoon (van 14 jaar, naar het praktijkonderwijs) te leren fietsen.

Er is aan de scholen gevraagd of zij knelpunten hebben ervaren bij het vervoer. De weinige scholen die hebben gereageerd meldden dat er voor de zomervakantie wel wat onrust was, maar dat er verder weinig van wordt gemerkt. Na de eerste onrustige weken van het schooljaar zijn er geen meldingen van meer schoolverzuim of van meer parkeeroverlast in de buurt. Er is wat meer contact met de ouders en de leerlingen vinden het wel leuk ("Ik ga lekker met mijn moeder mee"). Alleen voor de zeer autistische leerlingen is elke wijziging in het vervoer vaak lastig en onrustig.

De doelstelling gehaald:

De vraag komt op of de doelstelling ook was gehaald met alleen de uitkomst van de nieuwe aanbesteding, zonder de wijziging van de verordening. Gezien de cijfers van het overzicht op blz. 4 van deze notitie zou dat het geval geweest zijn. Maar de aanbesteding is gebaseerd op de gewijzigde verordening. Bovendien was het niet mogelijk te wachten op het resultaat van de aanbesteding omdat dan de overschrijding van het budget wellicht nog twee jaar zou blijven voortduren. .

Daarbij is gebleken dat de wijziging van de verordening ook positieve effecten heeft op het idee dat ouders zelf verantwoordelijk zijn en blijven voor het vervoer van hun kinderen naar school en dat dit wordt bevorderd door de verplichting het minimaal één keer in de week zelf te doen. Het past naadloos in de kanteling van het denken naar het meer nemen van eigen verantwoordelijkheid. Bovendien zijn de ouders nu eerder geneigd om de kinderen te leren zelfstandig te reizen.

Verwachtingen voor de komende jaren:

De verwachting voor de komende jaren is dat er steeds minder uitzonderingen worden gemaakt bij het toepassen van de verordening. Er worden ook verder initiatieven ontwikkeld om kinderen eerder en meer zelfstandig te laten reizen op de fiets of met het openbaar vervoer, bijv. met de OV-coach.

Het leerlingenvervoer blijft een regeling met een open einde. Er kan zo maar een groep leerlingen met het recht op taxivervoer of een vergoeding voor het openbaar vervoer bijkomen als er weer een woonvoorziening voor gehandicapte jongeren wordt geopend of als bijv. Meerstad bij Groningen wordt gevoegd.